

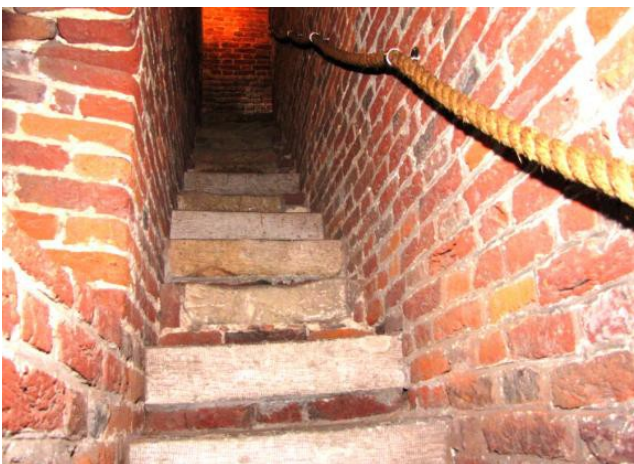
Beklim de toren van de Oude Kerk!

Kamiel Deinum

Het hele jaar door kan de toren van de Oude Kerk in Borne worden beklommen onder leiding van een 'torengids'. De gids neemt je mee naar de expositie op de eerste verdieping en tijdens de tour kom je enorm veel te weten over de toren en hoor je allerlei details en leuke feiten. Wist je bijvoorbeeld dat de toren ook een tijdje een gevangenis is geweest? Hieronder wordt een tipje van de sluier opgelicht over de geschiedenis van de toren en wat je kunt verwachten bij een bezoek aan de toren. Er valt nog veel meer te vertellen, maar de gids moet natuurlijk ook wat primeurs overhouden.

'Buiten zit een varken in de muur'. Heb ik het goed verstaan? Ik vraag het nog een keer na bij gids Bart Hogeweg. Die blijft het herhalen alsof het de normaalste zaak van de wereld is. Er zit inderdaad 'een varken in de muur'. We lopen naar buiten en daar wijst Bart mij op een steentje dat veel kleiner is dan de rest. Dat blijkt het varken in de muur te zijn. Het is dus een correctie op scheef metselen, waardoor een rij stenen kleiner moet zijn om weer recht uit te komen. In de 15e eeuw, de periode waarin de toren is gebouwd, had men nog niet de apparatuur van tegenwoordig en dan ging het metselen wel eens scheef. Weer wat geleerd.

We hebben op een mooie vrijdagochtend afgesproken naast de toren. Alle rondleiding beginnen aan de zijkant van de toren, waar je via een statige deur en vervolgens via een muurtrap de toren binnenkomt. Deze ingang is er overigens pas sinds 1923. Voor die tijd was de toren alleen bereikbaar vanuit de kerk zelf. Dat zal best rare situaties opgeleverd hebben als je later tijdens de tour te weten komt dat de toren in de tijd van Napoleon ook een gevangenis is geweest. De gevangenen moesten dus via de hoofdingang van de kerk naar hun cel. Daarnaast werd de toren in die tijd ook door de brandweer gebruikt om de brandslangen te laten drogen. Dit kwam de gevangenen wel goed uit. Via de brandslangen konden zij de toren en hun cel ontvluchten.

Na een korte wandeling via de muurtrap komen we op de 1e etage. De gewelven zijn hier de grote attractie, maar de gids houdt de spanning er nog even in. Eerst staan we even stil bij een interessante expositie over de geschiedenis van de kerk. Er staan in totaal 10 panelen met verhalen over de toren. Zo kom je te weten dat de scheiding van kerk en staat bij de oude kerk wel heel letterlijk is doorgevoerd. De toren is namelijk eigendom van de gemeente Borne en de kerk van de Nederlands Hervormde

Foto's van boven naar beneden:

1. In het midden een rij met kleine stenen om weer horizontaal uit te komen; een varken in de muur.
2. Muurtrap en entree van de toren.
3. De eerste verdieping is ingericht met informatiepanelen.

gemeente. Ook wordt duidelijk dat de geschiedenis van de kerk ver terug gaat in de tijd. Geschat wordt dat het eerdere houten kerkje dat op de plek van de huidige kerk stond, rond het jaar 1000 is opgericht. Met de bouw van de huidige kerk en de toren is in 1425 begonnen. Na circa 50 jaar waren beide bouwwerken klaar. Naast de panelen kun je ook de gewelven in de kerk van boven zien. Ook is er een ingenieuze houten constructie ter ondersteuning van de muren. Dit is op zich al een indrukwekkend gezicht, maar het geheel wordt nog boeiender als de gids een lichtshow opstart en de gewelven 'in de spotlights zet'.

We kunnen nog verder omhoog en vervolgen onze weg. Op de tweede etage hangen de enorme klokken van de toren. De klokken dateren uit de 17e eeuw (1645 om precies te zijn). De zwaarste klok weegt 1230 kilo. De klokken worden nu via een elektronisch systeem geluid, behalve op zaterdagmiddag. Dan wordt een traditie in ere gehouden door de klokken handmatig te luiden. Dit zogenaamde 'beieren' was vroeger een teken voor de boeren om zaterdag aan het einde van de dag het land te verlaten en zich klaar te maken voor de zondag. Sommige lezers kunnen zich dat wellicht nog herinneren?

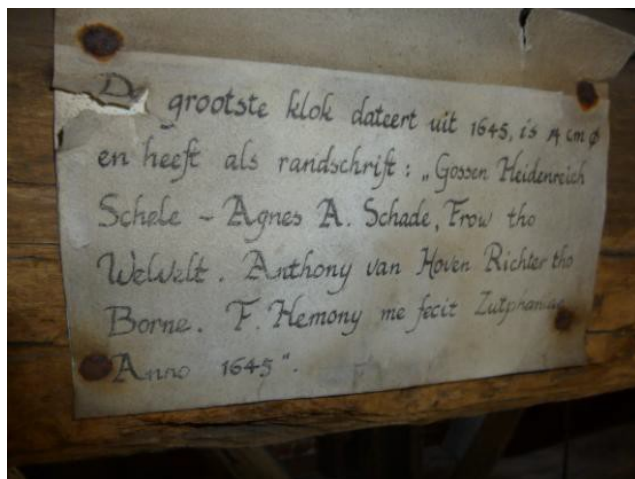
De zeer interessante tour en de lichtshow in de toren moet je natuurlijk zelf gaan ervaren. Op de website van de gidsen van oud Borne staat meer informatie en bij wie je de tour kunt boeken. Iedereen wordt bij deze uitgedaagd om het varken in de muur te zoeken. En wees gerust als je het niet kunt vinden, de gids kan het altijd aanwijzen.

Je kunt je aanmelden voor een rondleiding bij André Muller, tel. 074-2663082 of via <https://www.gidsenoudborne.nl/aanmelden>

Foto's van boven naar beneden:

1. Bovenaanzicht op de gewelven.
2. De klokken in de toren.
3. Op een briefje in de toren wordt het randschrift op de klokken uitgelegd.

Foto's bij dit artikel: Kamiel Deinum.

De man dech dat hee 't wet,
de vrouw wet better.